

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

T A R T A L O M :

Egyesületi élet: Közgyűlés. — Választmányi ülés. — Elpárolgás utján sűrűsödik-e be a méz, vagy a méhek maguk sűrítik be azt? *Sötér Kálmán*. — A méhesből. *Wider József*. — A méhészeti vándortanítók 1895. évi munkarendje. — Csarnok: Telepátikus méhzsongás. *Zumm*. — Vegyesek. — Szerkesztő postája.

E folyóiratot az egylet rendes és körli tagjai a tagsági díjért kapják. Rendes tag évenként 2 frtot (4 korona), körli tag 1 frtot (2 korona) fizet.

KOLOZSVÁR, 1895.

AZ EGYLET TULAJDONA

GÁMÁN J. ÖRÖK. KÖNYVNYOMDÁJA.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

A MÉH ÉS VILÁGA

CZIMÚ MŰRE

IRTA SÖTÉR KÁLMÁN.

Elég ha a fenti czimet olvassa a magyar méhészt, hogy feleslegessé váljék a mű ajánlása; mert tudjuk mily megbecsülhetlen kincs van letéve az emberiség számára Sötér Kálmán munkájában.

Ha mégis felkérjük ügybarátainkat, hogy előfizetéseket az alább írt feltételek mellett küldjék be: erre nagyfontosságú körülmények hínak fel.

Az erdélyrészi méhészt-egyletet ugyanis, az a nagy szerencse érte, hogy „A méh és világa” cz. munkát a nagynevű író és igaz emberbarát, ez egyletnek ajándékozta, mely adományával elvitázhatlan dicsőséget szerzett nekünk, s a szerény törekvést, melyet a közügy érdekében egyletünk tanúsított, nagy elismerésben részesítette; az ez évi szamosújvári méhészeti vándorgyűlésünket pedig, mely eme elhatározásra nagy befolyással volt: a buzgó apostolok gyűlőhelyévé avatta.

Ámde csak az a nemzet méltó nagy gyermekeire, a melyik azokat felismeri és elismerésben részesíti. **A nagy munka, dicsőségére válik a magyar irodalomnak** a külföld előtt, a mely, ide számítva még a nagy Dzirzon és Berlepsch műveit is, *oly, a méhészetre vonatkozólag mindent magába foglaló irodalmi terméket nem mutathat fel*, mely ezt a munkát felérné. Épen ezért tétetett számos ajánlat német irodalmi vállalkozók részéről, hogy a mű először németül adassék ki.

A műre előfizetni, annak megjelenését siettetni tehát nemcsak méhészeti, de magyar nemzeti kötelesség is.

A mű nagy nyolczadrét íven, finom vellin papíron, szép nyomással, hazánk egyik legkitünőbb nyomdájában lesz nyomva. *Négy vastkos kötet lesz az egész mű, legkevesebb 25—25 ívvel, több mint 150 kitünő illustrationnal. Az egész munka ára 12 frt, bolti ára 16 frt lesz. Finom angol vászonba kötve, a tábláján és sarkán symbolicus arany nyomással: 20 frt.*

Az előfizetés az egész munkának a megszerzésére kötelező; azért kívánatos, hogy a kik az ügyet pártolják s tehetik, az egészet előre fizessék be; de az összeg befizetése **részletekben** is eszközölhető olyformán, hogy az előfizetés alkalmával 3 frt, a többi részletek az egyes kötetek megjelenésekor utánvétellel lesznek fizetendőek, megjegyeztetvén, hogy a kötetek sűrű egymásutánban fognak megjelenni.

Egyletünk a könnyebb és biztosabb kezelésre való tekintetből azt határozta, hogy az előfizetési pénzek az **egylet elnökségének** címezve Kolozsvárra szolgáltatassanak be.

A mű f. 1894. év október elsejével nyomdába kerül s annak első kötete legkésőbb 1895. február havában megjelenik, az egész munka azonban a milleniumra fogja hirdetni a magyar tudományosság és gyakorlati észjárás dicsőségét.

Kérjük az előfizetéseket minél előbb, de legkésőbb f. év decz. 31-ig eszközölni.

Kolozsvártt, 1894. szept. 1.

Br. Bánffy Ernő

elnök.

Bodor László

a Méhészeti Közlöny szerkesztője.

Turesányi Gyula

I. alelnök.

Wieder József

az Erd. Méh. Egylet fűtőikára.

Méhészeti Közlöny

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez címzendők:

Kolozsvár, Bástya-utca, 9. szám.
Reklamatiók-, hirdetésekre vonatkozó megkeresések *Wieder József* főtítkárhoz intézendők (Hosszu-utca 22.), a pénzküldemények: *Biró Gyula* egyleti pénztárnokhoz intézendők Kolozsvárt (Trencsin-tér 13. szám).

Rendes tagok 2 frt (4 korona), körítetők 1 frt (2 korona) tagsági díjért a „Méhészeti Közlöny“-t is kapják.

Hirdetés díja: garmond soronként 8 kr. (16 fillér). Egy egész oldal: 3 frt (6 korona). Fél oldal: 1 frt 50 kr. (3 korona).

Egyleti tagok, éves és féléves hirdetőik 30% leengedésben részesülnek.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Egyesületi élet.

Közgyűlés 1895 február 3.

Az erdélyrészi méhész-egylet elhalasztott rendes közgyűlését f. évi február hó 3-ikán délután tartotta meg a szokott helyen Turcsányi Gyula I. alelnök elnöklete alatt, kit betegen fekvő elnök bizott meg a gyűlés vezetésével.

Elnök a közgyűlést megnyitva, a következő titkári jelentést olvasta fel *Wieder József* egyleti főtítkár:

Tisztelt közgyűlés! Az Erdélyrészi Méhészegylet hivatása tudatában az elmúlt 1894-ik évben is — hasonlóan az előbbi 15 évhez — felhasználta minden alkalmat, hogy a méhészetet, mint a mezőgazdaság egyik fontos ágát tovább fejlessze, terjessze, könnyen hozzáférhetővé és ez által közkinccsé tegye. Hogy mennyiben érte el, illetőleg közelítette meg egyletünk magasztos célját, kitűnik ezen — jegyzőkönyveink alapján összeállított — évi jelentésünkből.

Választmányunk a lefolyt évben 6 rendes és 6 rendkívüli választmányi gyűlést tartott, melyekben 117 pontban összefoglalt folyó és közérdekű ügyben határozott.

A folyó ügyeken kívül néhány fontosabb ügyet is intézett el választmányunk.

1.) Egyletünk levéltárát rendeztük, lajstromoztuk, úgy, hogy most már a lefolyt 13 év történetéről teljes képet nyujtana, ha teljes volna. Sajnálattal kell azonban konstatálnunk, hogy az bizony hézagos, úgy annyira, hogy az egész csak becses töredék értékkel bír.

2.) Határozatba ment, hogy az egylet könyvtára ezután évente a jövedelem arányában fog több-kevesebb dotaczióban részesítettni, de a mely 40 koronánál kevesebb soha sem lehet. Nagyfotosságu határozat ez, s éppen ezért a t. közgyűlés figyelmét külön is felhívjuk e tárgyra. Mert könyvtárunk a mostani állapotában egyáltalán nem felelhet meg céljának tartalma és terjedelme miatt egyaránt. Mig ha ez a határozat ténynyé válik, rövid néhány év alatt a gyakorló méhészek szükségleteit kielégítő könyvtárra tesszünk szert; a mi — tekintve azt, hogy hazánkban mily kevés méhészeti szakkönyvtár van — nagyon is kívánatos és óhajtandó. A könyvek beszerzésénél különös figyelem lenne fordítandó a magyar méhészeti irodalom termékeire, és pedig oly mértékben, hogy minden magyar nyelven megjelent méhészeti munka — tekintet nélkül belértékére — képviselve legyen egyletünk könyvtárában.

Könyvtárunkat szintén a mult évben rendeztük s lajstromoztuk s egy üveges ajtóju szekrényben helyeztük el.

Könyvtárunk ez idő szerint 53 kötet önálló műből s 45 kötet folyóiratból áll.

A könyvtár most már a tagok rendelkezésére készen áll. A kivétel módozatait lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

Egyletünk hivatali karának működésének legjobb és leghivebb képét úgy rajzolhatjuk, hogy a hivatalos levelezések és ügyiratok statistikáját közöljük a t. közgyűléssel. E szerint a lefolyt évben az egyleti elnökség 707, a szerkesztő 250 és a pénztárnok 400, összesen 1357 levelet váltott egyleti ügyben. Ezen számban benne van az elintézés alatt állókkal együtt 45 ügyirat is.

A lefolyt évben 11 rendes előadást tartottunk. Ezek közül egyen izlelő estélyt rendeztünk, a többiek tárgya kizárólag a gyakorlati méhészet ismertetése volt. Gondosan megállapított program szerint osztván be az előadások anyagát, egy előadási

ciklusban igyekeztünk összegyűjteni és közölni mindazokat a tapasztalatokat, melyek a kezdő méhészeire nézve nélkülözhetlenek. Mivel azonban az estélyek előadásai szabadok s minden jelenlevő tagnak joga van a tárgyhoz szólani: igen gyakran érdekes eszmecsere fejlődött ki, melyből a haladottabb méhészek is gyarapíthatták ismeretök tárházát. Tervbe vettük, hogy e gyakorlati előadásokat lehetőleg egész terjedelmökben, vagy bő kivonatban közöljük egy-letünk közlönyében, még pedig a méhészeti évadnak megfelelően, hogy ez által is, különösen a kezdő méhésztagnársaknak nyújtunk egy bár rövid, de tartalmas és kimerítő utasítást a méhészkedésre vonatkozólag; a mire annál is inkább nagy szükség van, főleg a vidéken lakó tagtársainknak, mert magyar nyelven alig jelent meg e téren valami megbízható dolgozat.

Ezen gyakorlati előadásokat Turcsányi Gyula, Budai József és Wieder József tartották.

A lefolyt év egyik kimagasló eseménye volt az is, hogy magát itt megnevezni nem akaró egyesületünk lelkes tagja Kossuth Lajos nagy hazánkfának emlékére egy Kossuth méhészeti irodalmi alap létesítését indítványozta, s maga rögtön tekintélyes összeggel járult az alap megteremtéséhez. Egyesületünk nevében hálás köszönetet mondunk ügybuzgó tagtársunknak, ki tettének nemességét még avval is növelte, hogy névtelen kívánt maradni. Nagyon fontos esemény ennek az alapnak megteremtése, mert ily módon egygyel több hathatós eszköznek jutott egyesületünk birtokába, s reméljük, hogy az alap már a közel jövőben annyira fog növekedni, hogy egyesületünk a magyar méhészeti irodalom fejlesztésére eddig kifejtett tevékenységét, ez alap segítségével, még hathatósabban fogja folytathatni.

A gyakorlati méhészet fejlődésének és terjedésének tett nagybecsű szolgálatok mellett a magyar méhészeti irodalom fejlesztése és minél nagyobb körben való elterjedésére mindinkább elhatározó befolyást kezd gyakorolni egyesületünk közlönye. Éppen ezért örömmel s a legmelegebb elismerés hangján óhajtunk e helyen is megemlékezni egyesületünk régi, de mindig fáradhatlan ügybuzgó apostoláról, a mi pótolhatatlan szerkesztőnkéről, Bodor László kiváló méhészeti írónkról, kinek mindig sikerült magasabb eszmékért és nemesebb célokért lelkesülő buzgalmával azon a magas irodalmi

nívón tartani a Méhészeti Közlönyt, mely a külföld hasonló lapjainak legjobbjai sorába iktatja. A gyakorlati méhészek igényeinek, kívánalmainak mindig teljes mértékben megfelelő tartalom mellett gondoskodott a tudomány fokozottabb követelményeinek kielégítéséről is, és pedig oly szerencsés tapintattal, hogy egyletünk 1894-ik évi folyamát, mint a maga nemében legjobbat, büszke önérzettel mutathatjuk be a t. közgyűlésnek.

Tisztelt közgyűlés! Nemcsak öröm és lelkesedés, de nemzeti büszkeség dobogtatja szívünket, midőn arról a nagy szerencséről számolunk be, mely egyletünket akkor érte, midőn a magyar méhészeti irodalom egén vezérlő csillagként ragyogó nevű tiszteletbeli tagtársunknak Sötér Kálmánnak nagy művét a nemes lelkű szerzőtől ajándékba kapta. A »Méh és világa« kiadásával oly feladatot old meg egyletünk, s a magyar méhészetnek oly szolgálatot tesz, mely hivatva lesz egyletünknek nemcsak a magyar méhészet történetében, hanem a művelődés történetében is maradandó emléket állítani.

Mit mondjunk a műről, mondjunk köszönetet az írónak, hogy hozzá méltóan fejezzem ki magam? Gyöngé az én tollam olyan műnek csak felületes ismertetésére is, a milyent a külföld egyetlen nemzetének méhészeti irodalma sem tud felmutatni, nem véve ki a német, francia és angol irodalmat sem. Legyen megengedve nekünk azért ez ünnepélyes pillanatban phrazisok helyett egyszerű, de szívből jövő szavakkal köszönetet mondani a teremtőnek azért, hogy Sötért nekünk adta, a mi dicsőségünkre és Sötérnek azért, hogy munkás élete összegyűjtött kincseinek gondozását és a méhészekkel való közlését ránk bizta, nagy munkáját nekünk ajándékozta.

Ezentul a külföld is tudni fogja, hogy van magyar méhészeti irodalom is, és pedig olyan, melynek tisztelettel fognak adózni még ellenségeink is.

Dr. Bálint Sándor természettudós tagtársunk által irt mű »A méh természetrajza«, melyet író, estélyeinken felolvasott, a méh-anatomia és fiziológiája mellett általános rovarboncztan és élettan is, mely mint ilyen első a magyar irodalomban. E mű megírásához a magyar, német, angol, francia és olasz nyelv birásán kívül sok százra menő göröcsövi készítményekre is volt szükség, melyeket kiváló tagtársunk ernyedetlen szorgalommal készített el.

Művét 23 tábla kőmetszetű ábra fogja magyarázni és ékiteni. Ezen illusztrációk mintegy 558 frtba kerülnek; tekintve, hogy ezen összeg felett jelenben egyletünk nem rendelkezik egyfelől, másfelől pedig biztos reményünk van arra, hogy a művet a »Term. Tud. Közlöny« kiadja, s vagy tiszteletdíj czimén vagy igen csekély készpénzfizetés mellett a tagjaink részére szükséges példányokat is átengedi, és szerző ur ebbeli bejegyzését is birjuk, örömmel konstatáljuk, hogy a magyar méhészeti irodalmat rövid idő alatt egy oly zoologiai szempontból is kiváló művel fogjuk gazdagítani, miyennel más nemzetek irodalma eddig nem dicsekedhetett.

Dr. Bálint Sándortól még azon nagybecsü ígéretet is birjuk, hogy a méh összes görcsővi készítményeit a millenaris kiállításra elkészíti és kiállítja. Valóban most érzem, hogy megtagadtattott a szó hatalma tőlem, hogy dr. Bálint Sándor kiváló érdemeit kellőleg tudjam méltatni. Azt hiszem azonban, meg vagyok győződve felőle, hogy akkor, midőn eme kiváló működése felett egyletünk nevében dr. Bálintnak hálás köszönetet szavazunk, minden tagtársunk igaz érzületét tolmácsoljuk.

Ez év folyamán rovancsoltuk meg a telepet, illetve az átadási leltárban foglalt méhállományt és felszerelési tárgyakat. E jelentésből kitűnt, hogy az átadott 59 családyszámból csak 33 találtott, apadás, illetve veszteség 26 család vagy $\frac{26}{59}$ -ban kifejezve 44.

A méhészeti írók nevelése, s így a méhészeti irodalom erős bitése céljából tüzött ki egyletünk évenként pályadíjakat. Az ideai pályázat, ha számban nem is, de értékben igen nagy mértékben kielégítő. Lapunk legújabb számában megjelent a teljes jutalomra méltónak talált legjobb pályamű, s így annak valódi értékéről ki-ki személyesen meggyőződhetik. Szerzője Csiki János, kiváló méhész tagtársunk. A többiek is oly jó munkák, hogy dicséretre és — egy kivételével — közlésre méltóknak találtattak.

És most, t. közgyűlés, rójuk le a méltó elismerés, a hála adóját azokkal szemben, kik anyaegyletünknek minden nagy munkájában önzetlen támogatói, méltó munkatársai voltak; az erdélyrészi méhész-egylet köreivel szemben.

Midőn e tárgyról szólunk, nagyon vegyes érzelmek töltik el keblünket. Mert ha magasztos örömet érzünk a friss életerőtől s munkakedvtől lelkesen előtörő új körök szemléleténél: lehangoló,

ha a pusztuló vagy pusztulásnak induló körökre gondolunk. De nem! Csüggedni nem szabad, mert ez a teremtés szigorú sorrendje. A ki feladatát végrehajtotta, félre kell, hogy álljon az új munkások előtt, annak, ki a körülmények s a sors által kiszabott pályát befutotta, pihenőre kell térnie, helyet adva az utána jövőeknek, mert a halál élet.

Épen azért, ha e helyen azt a sajnálatos hírt hozzuk is köz tudomásra, hogy erdélyi köreink közül egy néhány megszűnt, meg nyugtatásul szolgál másfelől az, hogy nem nyomtalanul tűntek el az enyészetben, mert épen a megszűnt körök a legszegényebb föld népével ismertették meg a méhészet áldásait s költötték fel bennök a vágyat a méhészkedésre. Tették pedig ezt olyan helyen, a hol azelőtt csak hallomásból ismerték a méhészkedést. Habár a sanyaru viszonyok között tovább nem is tartották fenn magukat, feladatukat teljesítették, az eszme követőkre talált s terjed. A tulajdonképeni cél pedig csakis ez volt.

Vigasztalásul szolgál azonban másfelől az is, hogy a meglevők törekvéséről, munkásságáról csak szépet és jót mondhatunk. Különösen örvendetes köreink jelenleg kifejtett élénk tevékenysége, épen mikor a millenaris kiállítás előtt állunk, mert ez az élénk tevékenység kellő biztosítékot nyújt arra, hogy anyaegyletünk méltó követőkre, pártolókra, támogatókra fog találni abban a törekvésben, hogy az ezredéves kiállításon méltóan jelenhessék meg az Erdélyrészi Méhész-Egylet.

Az 1894-ik évről lesz egyletünk történetében feljegyezve az is, hogy ebben az évben tartottuk az első vándorgyűlést. Hogy a vándorgyűlést Szamosujvárt tartottuk, arra okot és alkalmat az szolgáltatott, hogy legügybuzgóbb köreink egyike, a szamosujvári méhészkör a körülmintaméhes felszentelése alkalmával méhészeti kiállítást is rendezett s az anyaegyletet is meghívta, hogy a tervezett vándorgyűlést tartsa meg náluk és pedig egyidejűleg a körünnepségekkel. Egyletünk örömmel fogadta el a meghívást, s képviselőül Turcsányi Gyula I. alelnök, Bodor László szerkesztő és Wieder József főtitkárt küldötte ki.

Valóban zavarban vagyunk, midőn a kiállítás, a mintaméhes felszentelése és vándorgyűlés erkölcsi eredményeiről akarunk beszámolni,

A kör kiállítása teljesen sikerült, daczára a vidéken érezhetővé vált, ha nem is ellenséges, de mindenesetre részvétlen hangulatnak. Szamosújvári derék méhésztársaink mindig büszke öntudattal tekinthetnek vissza első kiállításukra. Csak haladjanak tovább a megkezdett uton, nem hallgatva roszakarat s irigység sugalta tanácsokra, melyeket sima ártatlan képpel éppen azok adnak s terjesztenek, a kik azon látszattal, hogy a méhészeket igyekeznek előbbre vinni, aknamunkát folytatnak a virágzó kör ellen. Csak előre a magyar méhészet nevében!

A vándorgyűlésre összesereglettek a magyar méhésztudomány legjobbjai, kik jelenlétükkel s felolvasásaikkal hozzájárultak az ünnepélyek fényéhez, bizonyítékát nyujtva egyszermind annak, hogy az Erdélyrészi Méhészegylet önzetlen fáradozásai s ügybuzgósága oly hiveket szerzett egyletünknek az erdélyi részekben tul is, a kikre mindig büszkék lehetünk.

A kör kiállítása, a mintaméhes felszentelése és a vándorgyűlés részletes leírása annak idején egész terjedelmében megjelent lapunk hasábjain. Bővebb részletezésbe tehát e helyen nem bocsátkozunk.

Elismerő köszönettel adózunk azonban e helyről is Sz.-Ujvár derék polgárságának s közöttük különösen a mi lelkes méhésztársainknak, azon páratlanul meleg, barátságos fogadtatásért, melyben a mindenfelől odasiető méhésztársainkat részeltették, azon lankadatlan munkáért, melylyel oly fennkölt ünnepélyt avatták az anyagegylet hozzájárulásával megteremtett kiállítást. E szépen sikerült s eredményeiben messze kiható ünnepélyeknek nemcsak rendezői, de éltető lelkei voltak: Voith Gergely, Páll Kristóf, Páll Bogdán, Péterfy Gyula stb., kik az ők páratlan lelkesedésüket az ügy iránt átplántálták a szép város művelt közönségébe, s a vállvetett közös munkálkodás tette a szerényen induló méhészköri ünnepélyt az egész város ünnepévé, melynek egyik legfontosabb erkölcsi eredménye, hogy itt született az eszméje a Magyarországon alakult két méhészkörünknek.

Talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy valamint általában a társaságok, gyülekezetek alakítása, a kitűzött cél minősége szerint a műveltség bizonyos fokát feltételezi. De nemcsak, hanem terjeszti is a műveltséget, hasonlóképen a méhészeti körök terjedése, szaporodása nemcsak azt jelenti, hogy népünk gazdasági

műveltségének már bizonyos fokán van, de jótékonyan fejlesztőleg és buzdítólag is hat, a méhészet iránt érdeklődő nagy közönségre, még pedig oly mértékben, hogy nincs messze az idő, mikor nálunk is olyan tekintélyes tényező lesz a méhészet mezőgazdaságunkban, mint a külföld számos államában.

Minden új méhészkör egy újabb előőrse a haladásnak. Éppen azért nehéz feladat, fáradalmas hosszú munka vár azokra, kik nemzeti gazdaságunk emelésének, előbbre vitelének érdekében ilyen feladatra vállalkoztak.

Nemcsak öröm, de a tisztelet érzései is töltik el keblünket most, midőn egyik új és máris legvirágzóbb körünkről, a »Csap és vidéke méhészköré«-ről emlékezzünk meg.

Örömmel telik el lelkünk, látva, hogy az anyaegylet által elvetett mag kikelt és hatalmas lombu fává fejlődik, a hirdetett eszme terjed s követői mind számosabbak.

Tisztelettel s hálával adózunk a kör megteremtőjének, nagytiszteletű Bacskai Sámuel ev. ref. lelkész urnak, azért a példás munkásságért és áldozatkészségért, melylyel az új kört nem csak megalkotta, de életerőssé és virágzóvá is tette.

Méltó bajnoktársa a nagytiszteletű urnak a nemes munkában Berzeviczy Albert nagybirtokos, ki a kassai iparkamarától kieszközölt segélyből beszerzett méhészeti eszközöket és kaptárakat a szegényebb sorsu méhészek közt kiosztotta, lehetővé tévén ez által azoknak a méhészkedést.

Igtassuk azért, tisztelt közgyűlés, ezen neveket azon bajnokaink sorába, kik mindig és minden körülmények között követendő mintái lesznek a magyar méhészetet s fejlődését, mint a nemzeti jólét egyik fontos tényezőjét szívükön hordó hazánkfiainak.

A körnek 5 megye 53 helyén 104 tagja van. Tekintélyes mintaméhes áll rövid idő alatt rendelkezésre. Valóban méltóan nevezhetjük ezt a kört az Erdélyrészi Méhész-Egylet világitó toronyának.

Meg vagyunk győződve azonban, hogy e világitó torony nemcsak világít, hanem melegít is.

A Csap-i méhészkör lelkes agitációjának hatása alatt jött létre Ungvárt dr. Novák Endre vezérlete alatt az ungvári méhésztársaság az iparkamara hazafias támogatásával.

Második új méhészkörünk Nógrádmegyében van Losonczi központtal, melynek életre hívásáért Prónay Albert nagybirtokost illeti a méltó elismerés. A »Losonczi és Vidéke méhészkör«-nek elnöke Prónay, ki szíves volt a körnek 10 Neiszerféle kaptárt, 7 méhcsaládot szintén kaptárban, egy mézpergetőt és végre egy méhszint ajándékozni s így a kör már egy felszerelt kis mintaméhes felett rendelkezik.

Régi köreink mindenikéről nem lehet feladatunk külön-külön szólni. Tárnyilagos igazság követelménye szerint csupán annyit kívánunk feljegyezni, hogy az anyaegylettel szemben, kevés kivétellel, eleget tettek kötelezettségüknek, s a tudomásunkra hozott adatok szerint legnagyobb részök rendezett viszonyok között zajtalan munkálkodással végzi hivatásos feladatát.

E helyen különösen kettőtől kívánunk részletesebben szólni.

A korondi méhészkört dr. Bálint Sándor tagtársunk a körök látogatásáról tett jelentésében így írja le: »A meglátogatott körök között a korondi a legvirágzóbb s egyedüli, mely feladatát nemcsak kezdetben teljesítette, hanem folyton izmosodva és gyarapodva, mind intenzívebb hatást kezd gyakorolni a környék méhészkedő közönségére, úgy, hogy az eddig elért szép eredmények a legszebb jövőt biztosítják a korondi körnek.«

Az évi jelentés adatai szerint a kör vagyona a múlt évben mintegy 200 frtra emelkedett. Van a körnek 20 családja kaptárban és 3 kasban. Van könyvtára s alaptőkéje, melynek javára több sikerült táncmulatságot rendezett. A kör szervezete s vagyongazdálkodása olyan, melyet dr. Bálint Sándor jelentésében, mint a kör szervezete mintaképet tüntetett fel, meleg hangon emlékezve meg a kör kiváló képzettségű titkáráról, Csiki János tagtársunkról. Ezen elismeréshez mi is a legmelegebben hozzájárulunk, annyival is inkább, mert irodalmi munkássága alapján méltán igtathatjuk őt a magyar méhészet legkiválóbbjainak sorába.

Méltóvá teszi őt erre úgy gyakorlati, mint elméleti ismereteinek gazdagsága s alapossága. Ismereteinek gazdag tárházából meritett közleményei a Méhészeti Közlöny olvasóinak mindig várt kedves vendégei. Vajha sok ilyen munkása lenne a magyar méhészetnek és sok ilyen mély belátású, szigorú kritikájú s helyesen ítélő megfigyelője lenne a méhek- és a méhek életének,

A m.-vásárhelyi kör, élén dr. Agyagássy Károly megyei főorvossal és Szentgyörgyi Dénes titkárral, igen-igen üdvös mozgalmat indított meg. Ha sikerülni fog nekik tervöket oly szépen és nemesen, egyszer az életben is megvalósítani, a mint azt kontemplálják, akkor oly szilárd bástyát emelnék a magyar méhészetnek, a melyet se az idő, se az emberek rosszakarata le nem fog dönteni. Hogy az anyaegylet ebben a fáradságos, kitartást és az ügyért való ideális lelkesedést kívánó munkában minden rendelkezésre álló eszközzel mindig segítségükre lesz, választmányunk egyhangu határozatában ígérte meg.

A beküldött évi jelentésből örömmel győződünk meg arról, hogy ez a körünk is fokozott erővel munkálkodik kitűzött célja elérésében s anyaegyletünknek méltó munkatársa, a méhészet fejlesztése és művelése érdekében kifejtett önzetlen törekvésében.

Tagjaink száma a lefolyt évben is növekedett s az új tagok a kilépetteket 80.8%-kal haladták meg.

Pénzügyeink a legnagyobb rendben vannak. Köszönet és elismerés illeti derék pénztárnokunkat, ki küzdve a korrallal és gonddal, mintaszerű pontossággal teljesítette mindig sok és nehézséggel járó teendőit.

Összes bevételünk ez évben 2139 frt 03 kr. Kiadás 2130 frt 03 kr. Maradvány 9 frt. Takarékpénztárban elhelyezve 23 frt 69 kr. Összesen tehát 32 frt 69 kr.

Egyletünk múlt évi történetét méltóbban nem fejezhetjük be, mint ha az őszinte köszönet és hála szavait vesszük ajkainkra, hogy egyletünk nevében hálás köszönetet mondjunk azon jótevőinknek, kik a múlt évben is úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásaikkal nagy mértékben segítségükre voltak nehéz, de szép munkánkban.

T. közgyűlés! Fejezzük ki szeretett és tisztelt elnökünk, báró Bánffy Ernő ur ő méltóságának hálás köszönetünket az egyletünk iránt tanusított meleg érdeklődéséért és azon nagybecsű támogatásáért, a melyben egyletünket elnöksége alatt mindig részesítette, s melynek legfőképpen köszönhetjük azt, hogy egyletünk ilyen szép és eredményekben gazdag működést fejthetett ki. Éljen!

Legőszintébb tisztelettel és hálával mondunk köszönetet egyletünk nevében a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter

urnak kegyes támogatásáért s azon meleg érdeklődésért, melyet szerény egyletünk törekvése iránt mindig tanúsított.

Hálás köszönettel tartozunk az erdélyi gazdasági egyletnek is, mely valamint eddig, úgy a mult évben is a legszivesebb készséggel bocsátotta helyiségeit rendelkezésünkre, összejöveteleink alkalmával. Kisdéd könyvtárunknak is szállást adott olvasó termében, sőt lapunkat is anyagi támogatásban részesítette.

Ezekben voltam bátor, t. közgyűlés, egyletünk központi és központon kívüli ügyei és eseményeiről beszámolni választmányunk nevében, s midőn évi jelentésünk kegyes tudomásul vételét kérem, egyben bátor vagyok választmányunk lelkes tagjainak egyenként szíves készséggel tett önzetlen segítségökért és jó tanácsaikért hálás köszönetet mondani.

A nagy gonddal összeállított titkári jelentésért, különösen pedig az ügybuzgó, odaadó működésért a közgyűlés főtitkárnak elismerést és köszönetet szavazott.

Betegem fekvő pénztárnok helyett főtitkár olvasta fel az 1894. évi zárszámadást, mely szerint 2139 frt 03 kr. bevétellel szemben az egyletnek 2130 frt 03 kr. kiadása volt, pénztári egyenleg 9 frt.

A költségvetés tárgyalásánál élénk eszmecsere fejlődött ki, s végeredményében a közgyűlés a mintaméhes 50 frtban előirányzott jövedelmét 90 frttal állapította meg. A kiadásból pedig a pályadíjakra előirányzott 50 frtot törölte, tekintve, hogy az egylet a »Méh és világa« című művel a hazai méhészetnek és a méhészeti irodalomnak úgy is tetemes áldozatot hoz. A méhkezelő részére előirányzott 80 frt szintén törölve lett.

A pénztárvizsgáló bizottság jelentése alapján a közgyűlés pénztárnoknak a szokásos felmentvényt megadja.

A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul I. alelnök *Turcsányi Gyula*, II. alelnök *Zágoni József* és pénztárnok *Gebhardt Dömének* betegségeik miatt bejelentett lelépését s ügybuzgó, fáradhatlan tevékenységökért jegyzőkönyvileg hálás köszönetet szavaz.

A megürült tisztviselői állásokra közfelkiáltás útján megválasztottak: *Bodor László* I. alelnöknek, *Malatinszky Lajos* II. alelnöknek, *Biró Gyula* pénztárnoknak, *Sipos Gábor* jogtanácsosnak és Dr. *Bálint Sándor* könyvtárnoknak.

A központi választmányba egyhangulag beválasztottak: *Eöri*

Tivadar, *Nagy Kálmán, Nesselfeld Viktor, Szvacsina Géza, Turcsányi Gyula és Walz Lajos.*

A vidéki választmányba egyhangulag beválasztottak: Dr. *Agyagássy Károly, Bacskai Sámuel, Berzeviczy István, Csiki János, Hlatky Miklós, Molnár János, Dr. Novák Endre, Páll Kristóf, Szentgyörgyi Dénes, Thaisz Lajos, Voith Gergely.*

Közgyűlés végül köszönetet szavazott az Erdélyi Gazdasági Egyletnek gyűlésezéseink céljából átengedett hivatalos terméért.

Választmányi ülés.

F. évi február hó 9-én tartotta egyletünk első rendes választmányi gyűlését *Bodor László I.* alelnök elnöklete alatt. Jelen vannak: *Malatinszky Lajos II.* alelnök, *Sipos Gábor* jogtanácsos, *Biró Gyula* pénztárnok, *Dr. Bálint Sándor* könyvtárnok, *Kovács Béla* altitkár. *Turcsányi Gyula, Walz Lajos, Tóth Tamás, Kőmives Gerő, Nesselfeld Viktor, Nagy Kálmán és Bidermann Ferencz* választmányi tagok, *Ferencz András* mint vendég, *Wieder József* főtitkár.

Bodor László I. alelnök lendületes beszédben köszönte meg azon megtisztelő bizalmat megválasztása alkalmából és kéri a t. választmány minden egyes tagját, hogy őt és illetőleg az egyletet támogatni kegyeskedjenek, mert csak így lesz képes a választmány aztán a nagy munkát, mely megoldásra vár, elvégezni. Ezek pedig a millenaris kiállítás előmunkálatai, a naponta sokasodó adminisztratív teendők mellett a folyamatba tett irodalmi vállalatok finanszírozásának lebonyolítása.

Elnököt lelkesen megéljenzi a választmány.

A megtisztelő megválasztást *Malatinszky Lajos II.* alelnök, *Biró Gyula* pénztárnok, *Nesselfeld Viktor, Nagy Kálmán* és mások lelkesen köszönték meg a beválasztásban személyöket ért megtiszteltetést.

Tárgysorozat előtt elnök közli a nagymélt. m. k. földmivelésügyi ministerium magas leiratát, melylyel egyletünk részére államségllyt kegyeskedett utalványozni.

Olvastatott *Szvacsina Géza* választmányi tag levele, melyben a megválasztásért köszönetét fejezi ki.

A választmány pénztár átvevő és átadó bizottságba *Turcsányi*

Gyula, Biró Gyula, Nesselfeld Viktor és Wieder József személyében bizottságot küldött ki. Egyben pedig ugyanezen bizottságot bízta meg a méhtelep rovancsolása, illetve átvétele és átadásával.

A könyvtár átvétele és átadásával főtitkárt és Dr. Bálint Sándort bízta meg.

A millenaris kiállításra vonatkozó tervezet elkészítésével megbizta a választmány Bodor László elnökele alatt Turcsányi Gyula, Malatinszky Lajos, Walz Lajos, Nagy Kálmán és Wieder József tagtársakat, mely tervezet az idő előhaladottsága folyán, már a jövő választmányi gyűlésre beterjesztendő.

Elpárolgás útján sűrűsödik-e be a méz, vagy maguk a méhek sűrítik be azt?

(Vége.)

Hogy a negyedik esetben *az erjedést a szénsavval telített légkör — mely az erjesztő gombákra ártalmas — okozta volna*, az képzelődés, hisz maga az erjedés is mindig szénsav képződésével jár; a forrásban levő borok fölött, a hordóban maradt hézag csaknem tiszta szénsavval van megtelve és a borok mégis kitorrnak, vagyis az erjesztő gombák buján tenyésznek bennük.

Igen megütköztem azon az állításon is, *hogy a méhek meleg kigőzölgése előli az erjesztő gombákat*, — hát lehetséges a méhek lakásában ily meleg? szó sem lehet róla; az élesztővel vegyült méz, mint azt többrendbeli szomorú példák tanusítják, bizony erjedésnek indul a kaptárban is.

Hogyan bizonyitana az is Schönteld kísérlete ellen, hogy a méz hidegben hamarabb jeged, melegben pedig tovább tartja meg folyékony állapotát, azt az én egyszerű eszemmel nem bírom eltalálni.

Gunynak vegyem-e vagy insinuationak, mintha az ismeretes igazságok ellen is küzdenék, Cs. urnak e szavait: „*De jó, hogy S. is elismeri, hogy a felületváltoztatással gyorsabban sűrűsödik*“ (a méz), nem tudom, de érzem, hogy egyikre sem szolgáltam rá, mert a mi igaz, azt nem szoktam kétségbe vonni. Készséggel elismerem most is, hogy ha a méhek többszörösen áthelyezik a mézet, hamarabb sűrűsödik, de nem azért, mintha a vizet kiválasztanák be-

lőle, hanem mert így a felesleges víz gyorsabban párologhat el; ha azonban át sem helyezhetnék, ennek daczára, mint a kísérletek tanusítják, besűrűdik a maga idejére, vagyis a méznek ismételt át-helyezése szükségtelen.

Elhiszem, hogy Cs. nem tudja kimutatni, miképpen történik a méz besűrítése az előgyomorban, a physiologusok sem tudják, a kiknek azt feladatául tűzte ki, következőleg hiányzik annak boncz- és élettani, tehát a mi legfontosabb volna, tárgyi és ténybeli bizonyítéka.

A mire a göröcsöves vizsgálatok alapján joggal következtethetünk, és a miben a physiologusok nézetei összpontosulnak, csak az, hogy az előgyomor egyszerű méztartó edény, a melyben sem oly nedvek, melyek nektáros chemiai hatásokat gyakorolhatnának, sem oly szervek, melyek annak tisztázását fogatosíthatnák, nincsenek.

Ezeknek ellenében pedig találgatásokkal, tapogatódzásokkal annál kevésbbé lehet valamit bizonyítani, mert a külső jelek szintén arra vallanak, hogy a mi boncztanilag lehetetlennek látszik, ugyanaz egyszermind szükségtelen, sőt mint láttuk, chemiai tekintetből káros is volna.

Eltalálta Cs., hogy nem számítom az előgyomrot az »emésztő szervekhez«, nem is kérnék a mézből, ha már az előgyomorban emésztésen menne keresztül, de hogy a táplálkozás szerveihez tartozik, legalább is annyiban, a mennyiben a madarak begye, azt soha kétségbe nem vontam, a mi különbség az előgyomorban találató nektáron mutatkozik, csak az, hogy a nádcukor inversója megindult, de nem a gyomor, hanem a nyálfélék hatása következik, melyekkel a felszörpülés alkalmával érintkezett.

Nagy vállalkozási szellem - hogy ne mondjam merészség — kell hozzá, hogy bár ki is „*csalhatatlan igazságnak*“ kiáltsa ki azt, hogy a méhek már első ízben is kondenzáltabb állapotban teszik a sejtekbe a nektárt, mint a hogyan a virágok kelyhéből felszedték, midőn ez még mindig legalább is problematikus, nehéz is volna bebizonyítani, mert nemcsak a különböző virágok nektára általában, hanem ugyanannak a virágnak nektára is a nap különböző óráiban különböző sűrűségű levén, a valóság csak úgy volna kideríthető, ha ugyanannak a virágnak nektárát ugyanarról a vi-

rágról, sőt ugyanabban az órában gyűjtött friss mézzel lehetne összehasonlítani; — talán sikerült ez Csikinek, szeretném tudni, hogyan?

Hanem az bizonyos, hogy a frissen gyűjtött méz — a mit azonban a megrakodva hazatérő méh gyomrából kell vennünk — semmivel sem sűrűbb, mint a virágok nektára általában.

Ha Csiki a sejtekből vette a próbamézet, a mi azonban más tekintetből is megbizhatlanná tette az eredményt, megengedem, hogy sűrűbbnek találta azt, a minek természetes oka az, hogy itt azonnal elpárolgásnak van kitéve, és mert az elpárolgás annál könnyebben megy, minél ritkább a folyadék, világos, hogy csak egy pár óra múlva is valamivel sűrűbb, mint a nektár volt.

Tapasztaltam azt én is gyakran, ha a méhekkal mézes vizet hordattam fel és még sem jöttem arra a gondolatra, hogy a méhek maguk sűrítették be azt, a már elmondottakon kívül különösen még azért sem, mert ha a méhek egyáltalán kiválaszthatnák a vizet, bizonyára már első ízben kiválasztanák azt egészen és a sejtekben soha sem találnánk ritkás mézet; én legalább összegeyzetethetlennék találom a természet oekonomiájával, hogy a mire a szervezet képesítve van, annak foganatosítása végett többszörös munkára utaltassék.

Csiki állítólag teljességgel nem tudja elgondolni, hogyan lehetne méheket rajta kapni a mézsűrítésen, pedig ez nem volna lehetetlen, különösen neki, a ki legalább is három nagy lépéssel áll mindnyájunk előtt, mert azt már bizonyosan tudja, hogy ezt a munkát a fiatal méhek végzik, tudja, hogy a mézet már első ízben is sűrűbben teszik le a méhek, mint gyűjtötték, sőt tudja azt is, hogy a mézgyomor diktálja, mikor kell a besűrített mézet letenni.

No már kérem szeretettel, a ki ezeket megállapíthatta, igen könnyen rajta érheti a méheket a mézsűrítésen is.

Ha azonban a mézgyomor tartalmából akarna erre nézve véleményt mondani, legyen szabad figyelmeztetnem, hogy nem áll ám az, mintha a mézelés és fiasítás időszakában mindig volnának a kaptárban egészen telt, félig telt és üres gyomru méhek.

Üres gyomrral soha sem találunk a kaptárban méheket, kivéve, a hol az éhhalállal küzdenek, mert még azok is, a melyek megterhelten haza érkezték, a mézet letették, mindig hagynak

gyomrukban valamit, a mi táplálkozásukra szükséges; egészen telt gyomorral pedig csak nappal találunk méheket a kaptárban; ezek azok, a melyek éppen megrakodva hazajöttek; éjjel egyetlen méh gyomra sincs tele. Ha azonban erről meg akarunk győződni, ügyesen és gyorsan kell eljárnánk, mert a felháborított méhek azonnal neki esnek a méznek és megtöltik gyomraikat. Ha Cs. telegyomru méheket talált éjjel a kaptárban, így találta azokat.

Mutatok azonban más utat, a melyen sokkal könnyebben célzt érhet. Ha igaz az, hogy a méhek ideiglenesen a fészek környékén tesznek le minden mézet és innen újból magukhoz vévén, úgy sűrítik be és raktározzák azt el állandó helyére, úgy minden külön mézkamrával berendezett kaptárban, a mint csak szaporodni kezdenek a mézkamrában a készletek, két feltűnő népáramlatnak kellene mutatkoznia; az egyikét, mely a röplő lyukból a fészekig terjedőleg ki- és befelé hullámszik, a gyűjtő méhek idéznék elő, a másik a mézsűrítő és elraktározó méhektől származnék a fészektől a mézkamráig és vissza, ez pedig — különösen, ha a fészekben és környékén kevés az üres sejt — semmivel sem lehet gyengébb az elsőnél, különben a család nyakára gyűlné a feldolgozatlan nyers méz, következőleg éppen oly feltűnőnek is kellene lennie, mint az első áramlatnak, — legyen szives ezen a nyomon elindulni, s hogy könnyebben célzt érjen, meg is jelelheti valami porfestékkel a megrakodva hazatérőket a röplő lyuk előtt.

Tudnék még más módot is, de minek mutassak farkasnak berket?

Azok közül, kik erre nézve előttem megfigyeléseket tettek, senkinek és nekem sem sikerült rajta érni a méheket a mézsűrítésen, a leggazdagabb mézelés alkalmával is csak egy áramlat észlelhető, mely a röplő lyuktól a mézkamráig és innét vissza hullámszik; a fészekben és annak környékén csendes forrongásnál egyebet nem hallunk. A mézzel megrakodva hazatérők a fűrt felszínén, vagy a kaptár falain és illetőleg a kevésbé elfoglalt lépközökön vonulnak felfelé a mézkamrába, csak a virággal megrakodott méhek furakodnak be a fűrtbe, hogy terheiket és ha méz is van náluk, valószínűleg ezt is, a fiasítás élelmezésére szükséges készletbe, a fészek környékén letegyék.¹

¹ Igaz, hogy ezt oly kaptároknak, melyekben a mézkamra közvetlen a fészek

No de talán Cs. urnak sikerülni fog mégis rajtaérni a méheket a mézbesüritésen s azzal nevét halhatatlanná tenni; ha pedig nem sikerülne! . . . akkor először is halandó marad, másodsor meggyőződik róla, hogy igazat mondtam, harmadszor pedig levonhatja ebből a következtetést, ha úgy tetszik, miattam akár azt is, hogy mégis csak maguk a méhek süritik be a mézet.

Hogy higitott mézet kapván a méhek, kiröpülnek, az tény, hogy azonban süritett mézzel etetve, nem röpülnek ki, az oly állítás, melynek valótlanágáról mindenki meggyőződhetik, sőt a legtöbben — saját kárukon — máris meggyőződtek.

Nagyon megkönnyebbitené a gyakorlatot, ha az az állítás megfelelné a valóságnak, mert így sűrű mézzel napközben is javíthatnánk a méheket, a mit azonban — sajnos — nem tehetünk, mert az élénk röpködést kezdő méhek a kaptárra csábítanak a rablókat. Kételkedem benne, hogy Cs. etetett volna sűrű mézet, vagy ha igen, oly késő este adta azt a méheknek, a midőn már a híg mézre sem repültek volna ki.

És ugyan mi czélból történik e kiröpülés? Cs. szerint a besürités művelete követeli ezt, a mi azonban nem valószínű, mert így annál élénkebb játékot kellene tartaniok a méheknek, minél gazdagabban mézelnék, már pedig éppen ilyenkor leggyengébb a játék.

De ha a kaptárt, melynek mézet adott, jobban megfigyeli, észre kellett volna vennie, hogy a kiröpülőeknek legnagyobb része nem is érintette a mézet, mert a mint a méz szaga elterjed a kaptárban, a felindult méhek örömeiket nyilvánítva, azonnal játékot kezdenek; azok, a melyek a mézre kaptak, nem hagyják azt ott,

fölött van, igen nehéz megfigyelni, mert a gyűjtők csak a fészekben fűrtbe huzódott méheken keresztül furakodva juthatnak a mézkamrába, ha pedig a Hannemann-féle rácsok közepett vagy elől vannak, éppen lehetetlen ez, sőt határozottan úgy látszik, mintha a fészekből hordanák fel a méhek a mézet, s mert a fészken áthaladva virágpor terheiket is leteszik s ha le nem tennék, leszedi a rostély: természetes, hogy virágporral megrakodott méheket sem látunk a mézkamrában. A megfigyelésre csak oly kaptárak alkalmasak, a melyekben nem a méhsomón át jutnak a mézkamrába a méhek, ilyenek a fekvő kaptárak, melyekben a mézkamra hátul van, vagy az én kaptárim, ezekben határozottan láthatjuk, hogy a mezőről haza térők hátra sietve a talajon, egyenest mennek a mézkamrába.

hanem megtöltvén gyomraikat, sietnek felfelé, hogy terheiket letegyék, akár ritka volt a méz, akár sűrű, — ez a valóság.

Bevallom, hogy a méhek ürülékét meg nem kóstoltam és így nem tudom, mikor vizizü az, mikor nem, hanem azt tudom, hogy a végbélben soha sincs víz és hogy a méhek ürüléke télen, nyáron hig; hogy a méhek „*télen csak kemény ürüléket bocsájtanak el*“, az mese; csak különleges viszonyok között, nevezetesen, ha igen meleg, száraz levegőben teleltek és ennek következtében a táplálék víztartalma jobban felszivódott, fordultak elő esetek, hogy ürülékük kemény volt.

Nem hagyhatom megjegyzés nélkül azt sem, hogy gazdag mézelés alkalmával a kaptárak sulyának éjjeli megapadása éppen nem bizonyít Cs. elmélete mellett, sőt nyílt ellenmondásban áll azzal, a mit csak egy pár sorral fölebb mond, hogy t. i. a méhek a kiválasztott vizet kiüritik, mert ez éjjel lehetetlen volna; ha pedig úgy akarná értelmezni a dolgot, hogy talán kilehellik vagy kiizzadják a vizet, akkor nem értenénk azt, hogy miért nem apad meg a kaptárak sulya feltűnőleg abban az évszakban, midőn a méhek nem gyűjtenek és a méz is már besűrűdött, vagy talán azt akarná elhíttetni velünk, hogy a méhek 1—2 kilóval több vizet lehelnek ki egy nyári rövid, mint egy hosszú őszi éjszakán. Higyje, a ki akarja, én nem hiszem, már csak azért sem, mert az állatok általában annál több párát lehelnek ki, minél hidegebb a levegő.

Végre: csak röviden érintem meg, hogy Dönhoff csupán annyi változást vett észre a mézgyomorból vett nektáron, hogy a nádcukor inversiója megindult benne, de hogy egyszersmind sűrűbbnek találta volna azt, arról szó sincsen, tessék a Bztg. hivatkozott lapján utána nézni.

Ezeket kellett még e kérdésben elfoglalt álláspontom igazolására és Cs. elméletére vonatkozólag elmondanom, nem ő neki, vagy azoknak, a kik mellette már állást foglaltak, mert tudom, hogy saját eszméibe mindenki szerelmes, s azokról lemondani igen nehéz, a tévedés őszinte beismerése pedig nagy önmegtagadásba kerül; a mit mondtam, azoknak mondtam, a kik még bizonytalanságban vannak a mézbesűrűdés módjára nézve, válasszák ki a két elmélet közül azt, mely saját tapasztalásaiknak megfelel.

Azt azonban, hogy a mézkamrában elhelyezett mézet — ab-

ban a hiszemben, hogy már besüritették a méhek — idő előtt senki el ne szedje, mindenkinek ajánlom, a ki igazat ad a közmondásnak, hogy: más kárán tanul az okos.

Sötér Kálmán.

A méhesből.

A méhész tavaszi munkássága a méhek tisztulási kiröpülésével kezdődik. A tisztulási kiröpülés megtörténik, mihelyt 6—8 R.^o van árnyékban. (Az idén a nagy havazások miatt csak márczius elején várható.)

Hogy a kasok előtt 4—5 m. területet tisztán kell tartani s a földre rosz hővezető anyagot: polyvát, szalmát stb. kell hinteni, magától értetődik.

Vékony dróthoroggal a röplyukon át gyakran távolítsuk el az elhullott méheket s a lehullott törmeléket.

A kiröpülésre alkalmas idő elkövetkeztén: figyeljük meg, hogy melyik család, mily arányban tartja meg tisztulási kiröpülését? A melyik családnál sűrűn járnak ki s be a méhek, az rendben van; a melyek csak gyöngén, vagy egyáltalán nem röpülnek ki, azoknál baj van, azok segítségére szorulnak. Ha a röplyukon való belehelés, befúvás, a kaptár falának kopogtatása stb. módon való zavarásra sem röpülnek ki: a család elpusztult; ürítsük ki a kaptárt s a röplyukat zárjuk el.

Kiröpülés alkalmával elég meleg van arra, hogy a kaptár ajtaját is kinyithassuk rövid időre. Ha az üveges ajtónál (tehát a legutolsó lépek oldalán) is látunk méheket a sejtekből mézet nyalni, vagy épen keresgélni a már üres sejtekben, sürgősen adjunk enni az ilyen családoknak, mert mézkészletök vagy teljesen elfogyott, vagy közel fogytán van.

Etetésre vagy fele részben higitott mézet, vagy 1 r. méz, 2 r. süvegcukor, 2 r. viz keverékét használjuk. Egy keret lépet *egyik* oldalán töltünk meg vele s a teli oldalával befelé fordítva akaszszuk be leghátul. Magától értetődővén, hogy a keretek kivételét s betételét — a kaptár minden rázkodtatását kerülve — lehető gyorsan végezzük.*

A családok jó melegen tartására különös gond fordítandó,

mert a mind nagyobb mértékben terjedő fiasításnak egyenletes és jó melegre van szüksége.

Mikor az idő annyira kimelegedett, hogy a család jóllétének veszélyeztetése nélkül lehet kibontani a kaptárokat, alaposan ki kell tisztogatni minden kaptárt. Sőt a penészes lépeket, ha csak lehetséges, tanácsos már az első tisztulási kiröpülés alkalmával eltávolítani; friss lépes kerettel az idő szerint nem pótolván őket, hanem az időjárás kimelegedéséig inkább 2-4 kerettel szorítsuk összebb a családot.

Wieder József.

A méhészeti vándortanítók 1895. évi munkarendje.

I. kerület. Vándortanító *Tóth János*, székhelye Jászberény, Jász-Nagykun-Szolnokvármegyében. Előad: Április hóban: 4—5-én Kun-Szt.-Mártonban, 6-án Mindszenten, 8-án Hódmező-Vásárhelyen, 10-én Páhin, 11-én Budapesten az állami tanítóképezdénél, 18—19-én Karácsondon, 20-án Egerben a r. k. tanítóképezdénél. — Május hónapban: 4-én Pásztón, 6-án A.-Nyáregyházán, 7-én Nagy-Kőrösön az ev. ref. tanítóképezdénél, 8-án Félegyházán az állami tanítóképezdénél, 9-én Szegeden a r. kath. tanítóképezdénél, 11-én Gattaján, 13-án Merczifalván, 15-én Tápíó-Szelén. — Junius hónapban: 6-án Nagy-Becskeréken, 7-én Pancsován, 8-án Homoliczon, 10-én Franczfelden, 11-én Német-Écskán, 12-én Torontál-Erzsébetlakon, 14—15-én Dorozsmán. — Julius hónapban: 10-én Martonoson, 11—12-én Ó-Kanizsán, 13-án Adán a földmives-iskolánál, 15-én Sztanicson, 16-án Katymáron, 17-én Bács-Almásán, 18-án Mélykuton, 19-én Szabadkán. — Augusztus hóban: 14-én Nagy-Szerb-Szent-Miklóson a földmives-iskolánál, 16-án Uj-Verbászon, 17-én Piroson, 19-én Horgoson, 20-án Szeged alsó-tanyai méhészeknél, 22-én Mihálytelkén, 23-án Jász-Dosán, 24-én Jákóhalmán. — Szeptember hóban: 5-én Solymoson, 6-án Fűzes-Abonyban, 7-én Tisza-Igaron, 9-én Nagy-Ivánon, 10-én Tisza-Örsön, 11-én Tisza-Fűzeden, 13—14-én Karácsondon, 16-án Budapesten Szücs András méhesén, 17-én Istvántelken a kertészképző-intézetnél. — Október hóban: 10-én Ujszászon, 11-én Tápíó-Szelén, 12-én Gombán, 13-án Pilisen, 14-én Törtelen, 16-án Kocséron, 17-én Kara-Jenőn, 19-én Jászfényszaru, 20-án Felső-Szt.-Györgyön.

II. kerület. Vándortanító *Abaffy József*, székhelye Szegszárd, Tolnavármegyében. Előad: Április hóban: 16-án Hidja pusztán, 17-én Pusztá-Katalinon, 18—19-én Pusztá-Gyapán, 20-án Ercsin, 21—24-én a győri, 25—28-án a soproni, 29—30-án a felső-lövői tanítóképezdéknél. — Május hóban: 13—16-án a szentimrei földmiv. iskolánál, 17—20-án a csurgói, 21—24-én a csáktornyai áll. tanítóképezdéknél, 26—29-én a pápai földmives iskolánál. — Junius hóban: 10—13-án Szombathelyen az árvaháznál, 14-én Kőszegen, 15—16-án Körmenten, 17-én Szent-Gothárdon, 18-án Rába-Hidvégen, 19-én Vasváron, 20-án Rohonczon, 21—22-én Felső Öron, 23-án Pinkafőn, 24-én Gyöngyösön. — Julius hóban: 15—16-án Dombóváron, 17-én Nakon, 18—19-én Kaposváron, 20—21-én Kaposmérőn, 22-én Marczalin, 23-án Babocsán, 24-én Szigetváron, 25—26-án Pellerden, 27—28-án Villányban, 29-én Mohácson. — Augusztus hóban: 12—13-án Székesfehérváron, 14—16-án Veszprémben a gazd. egyesület méhészeténél, 17-én Herenden, 18-án Somlyó Vásárhelyen, 19—20-án Z.-Erdődön, 21—22-én Z.-Egerszegen, 23-án N.-Rákoson, 24-én A.-Lendván. — Szeptember hóban: 9—12-én Szt.-Imrén a földmiv. iskolánál, 13—15-én a pécsi r. k. tanítóképezdénél, 16—19-én a csurgói állami tanítóképezdénél, 20—23-án a csáktornyai állami tanítóképezdénél, 24—27-én a pápai földmives-iskolánál. — Október hóban: 13-án Zombán, 14-én Kétyen, 15-én Högyészen, 16-án Regölön, 17-én Kónyiban, 19-én Döbröközön, 20-án Mágocsán, 21-én Tüvelen, 22-én Bonyhádon, 23-án N.-Mányokon, 24-én Mőzön, 25-én Faddon, 26-án D.-Szt.-Györgyön.

III. kerület. Vándortanító *Valló János*, székhelye Léva, Barsvármegyében. Előad: Április hóban: 18—19-én Aranyos-Maróthon, 21—23-án Deménden, 25-én Bényen, 27-én Bátorkeszin, 29-én Kurtakeszen. — Május hóban: 2-án Csukár-Pakán, 5-én a modori, 7-én a znióváraljai áll. tanítóképzőknél, 9-én Vriczkon, 11-én a losonczy áll. tanítóképző utazáson kívül a lévai állami tanítóképzőnél. — Junius hóban: 18—19-én B.-Endréden, 21-én Kemenczén, 24-én Kürthön, 25-én Érsukujváron, 27-én Szahajon, 29-én Nyitrán. — Julius hóban: 2-án Nagy-Béliczen, 3-án Nyitra-Novában, 4-én Privigyén, 5-én Német-Prónán, 7-én Rajeczen, 9—10-én Létaváralján. — Augusztus hóban: 19—20-án Kis-Kereskényen, 22-én Visken,

25-én Penczen, 27-én Alsó-Galbán, 29-én Környén, 30-án Tatán. — Szeptember hóban: 2-án a pozsonyi szőlősz. s kert. szakiskolánál, 3-án a modori, 7-én a znióváraljai, 9-én a losonczi áll. tanítóképző intézeteknél utazáson kívül a lévai áll. tanítóképezdénél. — Október hóban: 2-án a zsitva-ujfalusi földmiv. iskolánál, 5—6-án Kemenczén, 8—9-én Deméden, 10-én Visken, 13—14-én Léta-váralján.

IV. kerület. Vándortanító *Rózsa János*, székhelye Miskolcz, Borsodvármegye. Előad: Április hóban: 18-án Tarnócson, 19-én Tibán, 20-án Solymoson, 21-én Pálócson, 22-én Déregnyőn, 23-án Abarán, 24-én Bodzás-Ujlakon, 27-én Sárospatakon, 28-án Tolcsván, 29-én Talyán, 30-án Tarczalon. — Május hóban: 16-án Tisza-Ujlakon, 17-én Nagy-Szőlősn, 18-án Huszton, 19-én Bogdánon, 21-én Kőrösmezőn, 24-én Csapon, 25-én Király-Helmecczen. — Junius hóban: 17-én Bodván, 18-án Hangácson, 19-én Hegymegen, 20-án Balajton, 21-én Disznós-Horváthon, 22-én Kazán, 23-án Velezden, 24-én Nagy-Barczán, 25-én Bánfalván, 26-án Tapolcsányon, 27-én Tardonán, 28-án Dédesen, 29-én Vizsnyán, 30-án Apátfalván. — Julius hóban: 17-én Kézsmárkon, 18-án Nagy-Lomniczon, 19-én Fáttra-Füreden, 20-án Nagy-Szalókon, 21-én Batiszfalván, 22-én Stólán, 23-án Lucsviván, 24-én Poprádfelkán, 25-én Káposztafalun, 26-án Margitfalun, 27-én Hidas-Németin, 28-án Gönczön, 29-én Bodóköváralján, 30-án Aszalón. — Augusztus hóban: 5-én Héten, 6-án Pelsőczön, 7-én Rozsnyón, 8-án Dobsinán, 10-én Valkován, 11-én Helpán, 12-én Polonkán, 14-én Kokován, 15-én Osgyán, 16-án Vargeden, 17-én Harmaczon. — Szeptember hóban: 3-án Polyván, 4-én Munkácson, 5-én Derczen, 6-án Zápszonyon, 7-én Kászonyon, 8-án Gelencs, 9-én Hetén, 10-én Tarpán, 11-én Gulácson, 12-én Tivadarin, 13-án Márokpapin. — Október hóban: 3-án Egerfarmoson, 4-én Négyesen, 5-én Tisza-Valkon, 6-án Doroqmán, 7-én Ároktőn, 8-án M.-Csáthon, 9-én Tisza-Tarjánon, 10-én Tisza-Palkonyán, 11-én Tisza-Polgáron, 12-én Szederkényen, 13-án Sajó-Öcsön, 14-én Pógán, 15-én Sajó-Ládon, 16-án Kis-Tokajon, 17-én Alsó-Zsolczán.

V. kerület. A vándortanító beteg. Helyettesítői: *Tóth János* és *Rózsa János*. Előbbi Arad-, Csanád-, Békés-, Hajdu-, — utóbbi Bihar-, Szabolcs-, Szatmár- és Szilágyvármegyékben. a) Tóth Já-

nos előad: Április hóban: 23-án Egyeken, 24-én Debreczenben a földmiv. iskolánál, 25-én Debreczenben az ev. ref. tanítóképezdénél, 26-án Hajdu-Nánáson, 27-én Hajdu-Böszörményen. — Május hóban: 24-én Szarvason a tanítóképezdénél, 25-én Békésen Pál Antal tanyai tanító méhesében, 27-én Bánhegyesen, 28-án Endrődön. — Junius hóban: 22-én Csorváson, 24-én Solymoson, 25-én Ménes-Gyorokon a vinczellér-iskolánál, 26-án Kurticson. — Julius hóban: 24-én Nagylakon, 25-én Mezőhegyesen, 26-án Kovácsházán, 27-én Kunágótán. — Augusztus hóban: 7-én Gyomán, 8-án Szeghalmon, 9-én Füzes-Gyarmathon, 10-én Orosházán. — Szeptember hóban: 25-én Medgyes-Bodzáson, 26-án Nagy-Kamaráson, 27-én Aradon az áll. tanítóképezdénél, 28-án Aradon a gör. kel. tanítóképezdénél. — Október hóban: 3-án Püspök-Ladányon, 4-én Tégláson, 5-én Balmaz-Ujvároson, 6-án Kabán. — *b)* Rózsa János előad: Április hóban: 2-án Nyiregyházán, 3-án Kemecsen, 4-én Beszterczén, 5-én Kis-Várdán, 6-án Fényes Litkén, 7-én Tuzséron. — Május hóban: 8-án Mátészalkán, 9-én Fehér-Gyarmaton, 10-én Kis-Áron, 12-én Kömörösön, 14-én Szatmár-Németin. — Junius hóban: 10-én Érmihályfalván, 11-én Nagy-Károlyon, 12-én Nagy-Bányán, 13-án Feketetón. — Julius hóban: 10-én Szalárdon, 11-én Ér-Diószegen, 12-én Székelyhidon, 13-án Margitán. — Augusztus hóban: 21-én Tasnádon, 22-én Zilahon, 23-án Zsibón. — Szeptember hóban: 15-én Rakamazon, 16-án Nagy-Kállon, 17-én Ujfehértón, 18-án Tisza-Eszláron, 19-én Tisza-Lökön, 20-án Tisza-Dobon. — Október hóban: 20-án Szaniszlón, 21-én Király-Darócson, 22-én Erdődön, 23-án Tőke-Terebesen, 24-én Mikolán.

VI. kerület. Vándortanító *Abend András*, székhelye Nagy-Enyed, Alsó-Fehérvármegyében. Előad: Április hóban: 16-án M. Lapádon, 17-én Fugadon, 18-án Maros-Szent-Benedeken, 20-án Balázstalván a tanítóképezdénél, 21-én Vizaknán, 23-án Nagy-Szebenben a tanítóképezdénél, 24-én Orláton, 26-án Szerdahelyen, 27-én Szász-Sebesen, 28-án Felvinczen. — Május hóban: 13-án Szászvároson, 14-én Algyógyon a földmives-iskolánál, 15-én Bábolnán, 16-án Nagy-Rapoldon, 17-én Piskitelepen, 19-én Déván a tanítóképezdénél, 20-án Zámon, 21-én Maros-Illyén, 22-én Branyicskán, 24-én Hátszegen, 25-én Demsuson, 26-án Óralja-Boldogfalván. — Junius hóban: Medgyesen a földmives-iskolánál, 11-én Székely-Kereszturon

a tanítóképezdénél, 12-én Székely-Udvarhelyt, 14-én Csik-Szeredán, 15-én Csik-Somlyón a tanítóképezdénél, 17-én Brassóban, 19-én Zajzonban, 20-án Földváron a földmives-iskolánál. — Julius hóban: 8-án Görgény-Szent Imrén az erdőőri iskolánál, 9-én Magyar-Bölkényen, 10-én Magyar-Péterlakán, 11-én Vajda-Szent-Ivánon, 12-én Pókán, 13-án Várhegyen, 15-én Maros-Vásárhelyt, 17-én Nyárad-Szeredán. — Augusztus hóban: 13-án Beszterczen, 14-én Nagy-Demetéren, 15-én Naszódon, 17-én Romuliban. 18-án Telcsen, 20-án Kőfarkon, 21-én Bethlenben, 22-én Kozárvárt, 23-án Baczán. — Szeptember hóban: 10-én Kolozsvárt, 11-én Bánffy-Hunyadon, 12-én Nagy-Almásón, 14-én Hidalmásón, 15-én Kis-Esküllön, 16-án Solyomkőn, 17-én Bozsán, 18-án Válaszuton, 19-én Bonczidán, 20-án Szamos-Ujváron a tanítóképezdénél, 22-én Apahidán. — Október hóban: 7-én Felvinczen, 9-én Mező-Méhesen, 10-én Báldon, 11-én P.-Kamaráson, 12-én Kis-Sármáson, 13-án Mező-Szilváson, 14-én M.-Királyfalván, 15-én Magyar-Fülpösön, 16-án Szász-Régenen, 17-én Radnóthon, 20-án Ádámoson.

A munkarendek a nmlgu miniszter ur ó Excellentiájának vonatkozó legkegyelmesebb rendelete szerint mindig a szolgálat érdekei szerint változnak. Végérvényességük azok, melyek a kerületi vándortanító urak által havi működésük megkezdése előtt 15 nappal nálam bemutattnak, a jóváhagyási záradékkal elláttnak, szakközlönyeink- és a Néptanítók Lapjában általam közzététetnek.

A végérvényességü munkarendeknek idejekorán történő közzétételéről mindenkor jóleleve gondoskodni fogok.

Buziáson, 1895 február hó.

Kovács Antal,
méhészeti felügyelő.

Csarnok.

Telepátikus méhzsongás.

Igen tisztelt Szerkesztő ur, jóltevéőm!

Minden tavasszal szörnyen szenvedek. Nem a czúgos kaptár miatt; nem a köszvény bántja pirinyó lábacskaímat, ó nem! Ez a legkisebb baj volna s ugy a magam, mint sok millió sorsosom érdekében a legnagyobb titokban tartanám csúzos mivoltomat, mert

bizonyosra veszem, hogy a jövő tavasszal már köszvényellenes bedörgölésekkel kényeztetnének a hirdetések centrifugálásában könnyen megszedíthető méhész urak, asszonyok és kisasszonyok.

Leirhatatlan az aggodalmam a tavaszi katalagusok miatt. Mit fognak hozni azok, a mi nekünk való, s mi minden lesz azokban, a mi ellenségünkre vall? Mert hosszú a tél, sok az agyafurt méhész és nem méhész, a kik a gyalupad mellől, patikából, lakatos-, késműves- és kovács-műhelyekből meg akarják változtatni természetünket, hivatásunkat, nem számolva kellőképpen az öreg idővel; — mert hát bizony még sok-sok ezer esztendő szükséges, a mig bicziklivel vagy a Martin bácsi szárnyas kerekeivel járunk a virágos mezőkre s bődönben hordjuk haza az *önök számára* a nektárt.*

Szerkesztő ur, Jóltevőm! Ez a kínos aggodalom vezet néha Önhöz. E miatt kerestem föl a minapában is, remélve megnyugtató válaszát. Sajnálom, hogy nem találtam otthon. Elszörnyekedtem azonban azon, a mit szárnyalás közben íróasztalán láttam. Nem kevesebb, mint hat kathalogus, százakra menő képes és képtelen izékkal, melyeknek csak látása is borzadályljal tölt el. Kaptárak, laposak, hegyesek, szélesek, keskenyek, földszíntesek, emeletesek, egyik-egyik valóságos labirinth; nem is tudom, hogy kalauz nélkül hogyan igazodhatnánk el benne? A másik olyanforma, mint a szerkesztő ur menyétfogója; a harmadik olyan üveg oldalos, hogy esetlegesen aquarium helyett is szolgálatot tehetne. Azután jönnek a csiptetők, kalitkák, méhész-sapka, méhész-pipa,** méhész-csizma (tán épen jószagu bagariából) és még mi minden, s oh jaj nekünk, azok a smókerek! apiol, Bovist-por, salétrom-kanócz, füstölő kanócz stb., vagy tizféle füstölő, kegyetlenül nagy tüdejü fuvókkal, a heptikus és nem heptikus méhészek számára. Ezt az istentelen fuvót bizonyosan kovácsműhelyben mintázták. Ugy fog kinézni mellette a köpü, mint a kohó fölött a sátor! Ez botrány! Efféle jószág egy kezdő méhész kezében! Még tán villanyos motorral is össze van kötve! És a köpük fölött most sem látom a várt ujitást: a kéményt.

Nos sorsosaim, majd prüszkölhetünk a tőzeg és a többi pár-

* Ugy látszik, Zumm a darvinizmus híve.

S z e d ő.

** Ugy hívják méhésznyelven, hogy „Raucherpatentpfeife“ és „Patent raucherpfeife“.

S z e d ő.

fümtől s ezután a munka beosztáson is változtatnunk kell, mert az udvari szolgálatnál fontosabb lesz a korom tisztítás. Szegény fejünk, ha nekünk esnek a kezdők mindezekkel!

Ezek a kathalogusok — gyanitom — a legfrissebbek. Mi lehet még a papirkosárban? Nem tudtam ellenállani kíváncsiságomnak. Aggodalmaim mentsék ezt a kis indiscretiót. Rászállok egy összehajtott papircsomagra. Leirhatatlan különös érzés fog el. E papiros bizonyosan reám és sorsosaimra vonatkozik. De össze van hajtvva és a papirkosárban van. Elhatároztam, hogy megvárom, míg hazajön a szerkesztő ur. A hosszas várakozás idegessé tett, végre kimerültem és elnyomott az álom.

Egyszer megnyílnak előttem az összehajtott titokzatos papirlapok. Öt, sűrűn tele írott oldal. Tisztán látom a fekete betűket a fehér lapokon. Marcsányi, közös jóltevőnknek szól az irás, (Kis-Hartáról), ki arra oktatta volt a méhészeket, hogy ne méhészkedjenek egy egész muzeumra való szerszámmal, a saját és a mi érdekünkben.

Hálásak vagyunk ez okos beszédért.

Mohón futok végig a tömött sorokon s a 3-ik oldalon megállva, mérgesen kérdem Öntől Szerkesztő ur: hát ugyan miért nem adta ki ezt a cikket? Hiszen egyszerűségben tulliczítja Marcsányit is! Azt mondja, hogy a kezdőnek elég egyetlen *szalmakas*, egyéb nem kell semmi! Tehát fuvó sem, kapadohány sem, smóker sem! De a következő oldalon kibékülök Önnel, mert ott azt magyarázza az irás, hogy a kinek van módja reá: vegyen sok-, de sokféle szerszámot vagy 250 forinton — s hogy nagyon helyes, ha a kereskedő többet ajánl, mint a mire szükség van. Jaj nekünk, ha csak a szegény emberek lesznek jövőre barátaink s a módosabbak mód nélkül kísérleteznek a mi bőrünk rovására.

Ezután jönnek az egyes cikkek sorban, sok, sok. Az angol rajfogyó dicsérő oklevéllel dekorálva * és végül palapapír, palavessző, (▷kaptár regesztrumhoz◁), bicsok, czeruza, mind méhésznek való; *lapát* és *seprő*, melyek a *méhtelegen* és *méntelegen* egyaránt polgári jogot nyerhetnek, mert a nélkülözhetlen tisztaság symbolumai.

Kétségbeesetten vonulok félre a papirlapokról s ismét kérdem: mit vétettünk mi a veterán méhészek ellen?

* Megjegyzendő, hogy a miért angol, nem hájórajnak, hanem hideg véru angol méhrajnak való.

Távozásom közben belepillantok még egyszer az írásba. A második bekezdésben olvasom: »jelen soraimat nem *egészen* az I. K. M. T. feldicsérésére írom.«

Nem „*egészen*“. Tehát mégis *annyiban*, a *mennyiben*, félig-meddig, vagy kétharmadig.

Köszönöm szerkesztő ur, köszönöm a magam és sorsosaim nevében irántunk tanusított jóságát, hogy nem pártolja a nekünk szánt spanyolcsizmákat s a méhészeti abrakadabrákat s bárha az írás csinálja a bekosarazás miatt önt bepanaszolta a »M. M.« szerkesztőjénél, e miatti mély bánatát, bár némiképen, enyhitse az én és sorsosaim osztatlan elismerése és hálája. Zumm.

Vegyések.

Tisztelt tagtársaink közül sokan hátralékban vannak még a mult, s némelyek az előző évi tagsági díjjal is.

Felkérjük a hátralékosokat, hogy kötelezettségeiknek szíveskedjenek mielőbb eleget tenni. Az egyesületre súlyos anyagi terhek nehezednek, melyeket a tagdíjakból kell fedezni s azok pontatlan fizetése fölötte hátrányos az egyesületre.

Egyben figyelmeztetjük az egy évesnél régebb hátralékosokat, hogy a mennyiben február hóig fizetési kötelezettségöknek eleget nem tesznek, február hótól fogva a „M. Közlöny“ küldését beszüntetjük.

Rendes tagsági díj 2 frt, körli tagsági díj 1 frt.

A tagok lapunkat is kapják a tagsági díjakért.

Kérjük t. tagjainkat és a méhészet barátait, hogy szíveskedjenek lapunkat minél szélesebb körben terjeszteni.

— *A mézbor adómentessége.* A többfelől vett értesítés szerint még mindig fordulnak elő olyan szabálytalanságok, hogy a mézbor-termelőket fogyasztási adóval terhelik, holott, az Erdélyrészi Méhész-Egylet indokolt folyamodására, a pénzügyminiszter rendeletileg intézkedett, hogy a mézbor és *minden* más, mézzel készített szeszes ital a fogyasztási adó alól kivéttessék. A rendeletet ismét közöljük tájékoztatás végett:

»Szám 8169/893. Végzés. Jelen felterjesztésének elintézéséül értesítettik folyamodó egyesület, hogy a nagyméltóságú m. k. pénzügyminiszterium f. évi február 18-án 12707. szám alatt kelt magas rendeletében, az e részben, e helyről kifejezett véleménynek megfelelőleg, kijelenteni méltóztatott, hogy a mézből előállított s különféle néven ismert italok, milyenek a mézbor, mézser, mézes víz,

mézes szesz, mézeczet stb. fogyasztása után mindaddig, míg erre nézve az 1892. évi XV. t.-cikk 13. §-a alapján határozott rendelkezések nem tétetnek, sem az idézett törv.-cikkben meghatározott italadó, sem az 1888. évi XXXV. t.-cz. 17. §-ában megállapított szesz italmérési adó nem fizetendő.

Ezen magas elhatározásról a m. kir. pénzügyőri biztosság s általa az érdekelt bérlőség is tudomás és alkalmazkodás végett innen egyidejűleg szintén értesítve lett. M. kir. pénzügyigazgatóság. Kolozsvár, 1893 február hó 24-én. Hegedüs s. k. kir. p. ü. igazg. ◀

— **Méhészgyűlés Csapon.** Egyesületünk Csapon alakult méhészköre gyűlést tartott január 20-án, melyet az egyesület elnöke: *Bacskey* Sámuel lendületes beszéddel nyitott meg. Örömmel értesülünk e jelentésből is, hogy a mintaméhes létesítése biztosítva van, a minthogy erre a célra kibocsátott 10 frtos részvényjegyek mind elhelyeztetek. — A választmány következőleg alakult meg: *Baska* Adolf, *Berzeviczy* István, *Csaba* György, *Fekete* Titusz, *Garay* Ignác, *Fuhász* Kálmán, *László*kay Béla, *Tabodi* Jenő, *Tlauri* N. Sándor, *Zeisler* Lajos. Gyűlés után *Berzeviczy* István értekezést tartott az okszerű méhészkedésről. A kiváló szakértelemre valló felolvasás nagy érdeklődést keltett, lelkes éljenzés- és tapsokban fejezte ki érte a közönség méltó elismerését.

— **Méhészestély Maros-Ludason.** Egyesületünk maros-ludasi köre folyó hó 2-án méhésztélyt tart következő tárgysorozattal: 1. Szakelőadás, tartja *Benkő* Benedek. 2. Felolvasás *Murády* Katalin k. a. által. 3. Társadalmi kérdéseket tárgyaló előadás *Ujvári* Istvántól. 4. Értekezés a méhészet köréből *Molnár* János által. 5. Humoros csevegés *Szabó* Gyula által. A szünetek alatt *Csegezi* Lászlóné ő nagysága és *Dohy* Anna kisasszony fognak zongorán játszani. Az előadás után lépes-, pergetett-, csurgatott- és olvasztott méz, mézsütemények, mézlikörök, mézbeefőttek izlelése és bírálása és méz-eczet bemutatása sonkával.

— **Nagy Iván** munkatársunk »Kis és nagy keretről◀ című értekezését tárgyhalmaz miatt lapunk jövő számában folytatjuk.

— **Kaptárgyártás a munkácsi fegyintézetben.** A mint az »Ung◀-ból értesülünk, az idén a munkácsi fegyintézetben is meghonosították a kaptárgyártást. A hasznos új iparág meghonosításáért *Török* Kálmán igazgatóé az érdem.